

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP.

IX. évfolyam.

FIUME, szerda 1912. május 1.

97. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229).
Gradinata del Sasso Bianco 3, Wurzer ház 1 em.

Felolós szerkesztő:

MURAI JENŐ.

Előfizetési ár:

Egész évre 24 kor. | Negyedévre 6 kor.

Félévre 12 kor. | Egy óra 2 kor.

Egyes szám ára helyben 6 fillér.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 60 fillér.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 932.

Május elsejével új előfizetést nyitunk lapunkra. Kérjük mindazokat, kik lapunk rendes előfizetői sorába lépni kívánnak, hogy ebbeli szándékukat kiadóhivatalunkkal (Gradinata del Sasso Bianco 3, Wurzer-ház 1. emelet) személyesen, posta vagy telefon útján közölni sziveskedjenek. — Tisztviselők és altisztek havi 1.— koronáért kapják »A Tengerpart«-ot házhoz.

Jön a Carpathia.

A Titanic borzalmas katasztrófája még soká fogja megremegtetni a sziveket s most, hogy a rettenetes tengeri pusztulás szemtanui, mentőhősei, a Carpathia emberei néhány nap múlva Fiuméba érnek, önkénytelenül sebesebben dobog minden ember szive. Nem tudjuk, mi kerekedik felül bennünk, az embermentők iránt érzett istenes tisztelet és bámulat, vagy a gyarló emberi kíváncsiság, mely csak szenzációra vágyik s a legborzalmasabb részletességgel falja az emberi katasztrófák minden szomorú részletét!..

Az embermentés közelebb hozza a mentőt az Uristenhez, hiszen életet menteni, anynyi, mint életet adni!.. A tömegmentés a nagy óceánon, viharzó tengeren, jeges hullámok között, közel a fenyegető jéghegyekhez, tűz-

„A Tengerpart“ tárcája.

A király vacsorája.

A nyarat IV. Manó Párisban töltötte, a városok városában, amelyért az első szerelem hevével rajongott. Ifjúságának legragyogóbb napjai és legsötétebb éjszakai itt zajlottak le, még abban az időben, amikor apjával, az öreg trónkövetelővel itt ette a száműzetés legfrissebb osztrigáját. Az öreg trónkövetelő halála után ő örökölte a trónkövetelés jogát és ennek fejében a cirill radikális párttól havonta 500 frank tiszteletdíjat, vagyis mondjuk civillistát húzott. 500 frank édes kevés, frank, édes, amikor megvan, kevés, amikor elfogyott. A kötőjel, mely az édeset a kevéssel elválasztja, IV. Manónak rendes körülmények között huszonnégy órát jelentett. E huszonnégy óra gyors elhulámzása után, IV. Manó minden hónapban végigénekelte a nyomor ka andos skáláját. Apró kölcsönökön ke de és ruhadarabokon végezte, amely két saját királyi kezében szállított át a Pantheon mögött lakó őszereshez. Igaz, hogy IV. Manó akkor még csak gróf Berezina volt, az is igaz, hogy a cirill radikális párt többet is tehetett volna érte, de viszont az a legigazibb, hogy a több éppen úgy elfogyott volna, mint a kevés: IV. Manó akkor is koplalt, pumpolt és zálogosdit játszott volna.

Ebben az időben sok kedves és jó barátja volt Berezina grófnak. Fiatal emberek, akik sokkal komolyabb és jőzanabb pályára készültek, mint ő és mégis éppen úgy éltek, mint ő, továbbá fiatal hölgyek, akik e jőzan

próbája a férfias bátorságnak és önfeláldozásnak!..

A legkevesebb, amivel a brit nemzet fiainak tartozunk, hogy ideérkezésük alkalmával egy szívből eredő *Isten hozott*-tal üdvözljük őket!..

A nagy olasz fizikus, *Marconi* nevéhez fűződik ez a sok megmentett emberélet, de rögtön utána a *Carpathia* ismeretlen nevű marconistáját — a legkitűnőbb kapitányt — Capt. C. H. *Rostrent* s a legönfeláldozóbb orvosokat, dr. *Mac Geet* és dr. *Lengyel* Árpádot illeti az elismerés. Jellemző az angol népre, hogy az önfeláldozó mentés veszedelméről, megrázó körülményeiről csak lakonikus rövidséggel emlékeznek meg s szinte kitérnek minden ünnepeletetés elől!..

Mindenki kivette a mentésből a részét!.. A *Carpathia* emberei egytől-egyig bizvást elmondhatják, hogy nem hiába éltek!.. Szinte megunk előtt látjuk a marconista izgalmas munkáját a sötét éjszakában, amint veszi a vész S. O. S. (*Save our souls*) jeleket, a földrajzi szélességet és hosszúságot... a temető szomorú helyét... Az áramutások mind erősebbek, mennél közelebb ér a hajó a *Titanic*-hoz... Majd gyengülnek a jeladások... végre megszűnik minden... Itt megszűnik a marconista szerepe... a többi már a kapitány dolga. A hajó nyilsebesen rohan a meg-

és jőzantalan pályákon a keilemes és gömbölyű akadályokat jelképezték. Berezina grófnak még jutott egy csipetnyi a *Quartier Latin* romantikájából, a grizettek alkonyából egy darab napsugár. És ma a királyi gondok alatt roskadozva, még a cirill trónon is Párisról álmódott, a messze, Párisról, a gyönyörűről, ahol élni oly jó és ahol ő olyan fiatal volt!

Inkább havat lapátolni Párisban, mint a cirill minisztertanácsban elnökölni, — mondta nem egyszer a forró vágyakozás hangján, különösen olyankor, amikor az állampénztárban sem volt több pénz, mint egy hólapátoló zsebében. És amikor a konverziót megcsinálták, szó és kíséret nélkül vonatra ült és Páris felé robotott.

A vasuti kocsiában azon tűnődött, vajjon viszonlítja-e régi barátait? A fiukat! A kedves és vidám pajtásokat, akikkel a *Boul-Michon* végigtámolygott. Mi lett belőlük, hova lettek? Boldogultak-e annyira a jőzan pályákon, mint ő a jőzantalanon? Emlékeznék-e még rá? Tudják-e, hogy király lett, nagy ur? Hiszen egy éjszaka bucsu nélkül tűnt el Párisból, amikor a cirill radikális párt táviratilag átnyújtotta neki a mások őseinek a trónját. És amikor megérkezett Párisba, szeretett volna az utcán leborulni, hogy megcsókolja az aszfaltot, amely neki mindent jelentett. Ujjongott, fűtyörészett, olyan volt, mint egy gyerek. Boldogan gondolt arra, milyen gyönyörűség lesz itt ismeretlenül kőborolni, nem érintkezni a köztársasg einkével, nem barátkozni a cirill nagykövettel, ujságokat nem látni, politikát nem csinálni. Hogy inkognitóját külsőleg is biztosítsa, ngolásra lenyi-

jelölt pont felé... de már csak vergődő s roskadásig telt, felborulni készülő bárkát talált, rögtönzött tutajokba, árbocfákba kapaszkodó, kétségbeesett hajótörötteket. A *Carpathia* skót legénysége vállvetve dolgozott, hogy az elgyötört, halálravnált, félig megfagyott emberek mennél előbb hajóra kerüljenek...! *Rettenetes* behajózás lehetett az...! Máskor egy gyenge katarus miatt kirekesztik a szegény kivándorlót... , most a legnagyobb bátortatlansággal huzzák fel legelőbb...! Mindegy az, milliárdos kajitutas, vagy szegény paraszti ember... Egyformán nyomorult mind a kető...! A ki a hajóra került boldog volt... Borzalmas boldogság...! A hajón az orvosok végeztek emberfeletti munkát...! Félholt emberek százával heverték a *Carpathia* fedélzetén, szalonjában, félig megfagyott állapotban, a halálos veszedelmek gyötrelmeitől őrgöngvel. Ezeket gyógyítani, vigasztalni, életrekelteni kellett...! Hiszen mindenkinek odaveszett majdnem valakije... Ennél borzalmasabb képet elképzelni lehetetlen... Hiszen itt nem csak az elemi csapást, a vész jéghegyeket lehetett okolni, de az emberi könnyelműséget, fölületes, irtózatot szolgálati hanyagságot... , a *White Star* hajó gyalázatos vezetését, mely ezt a katasztrófát elkerülhette volna... Ezt a nagy szomorúságot nem lehet összehasonlítani semmiféle messzinai katasztró-

ratta a bajuszát, királyi szakállát pedig végleg leborotváltatta. Aztán szépen meghuzódott egy éppen nem előkelő fogadóban a *rue d'Amsterdamban*, a régi ragyogó időkre emlékeztető gróf Berezina néven. Örült az esetnek, mintha valami kitűnő csinye sikerült volna és estefelé kéjjel vágott neki a nagy boulevardnak, amelen most ütött az abszint órája. A kávéházak előtt, az utcán, lelkesen kavargatták a különböző színű italokat a zajos beszédű urak, finom nők hemzsegték és hullámzottak a hirdetési oszlopok mentén, villamos világításban.

IV. Manó gyönyörködve állt meg egy-egy kávéház előtt és türelmesen várta, hogy egy kövér bourgeois megigya a maga vermoutheját. A becsstelen francia azonban szándékosan késedelmeskedett, látván, hogy van valaki, aki a helyére pályázik. Végre mégis elunta a dolgot, fölszedelőzködött és fizetett. IV. Manó a keselyű sebességével csapott le az üresen maradt helyre, de ugyanebben a pillanatban egy másik ur is elhelyezkedett az asztalnál. A cirill király elkomorodva nézett rá, de azután hirtelen kiderült az arca:

— Jean Martin! — kiáltott rá vigan. — Nem ismeresz rám?

A másik, egy szelid, szőke ur, csodálkozva nézett IV. Manóra.

— Az ám, — kezdte zavartan — nagyon ismerős... de... ,

— Képzeld el hosszú fekete szakállal, nagy bajusszal és nevezd rövidesen gróf Berezinának.

— Te vagy, csakugyan te vagy? — kérdezte most a másik is és erősen megrázta a

fával, mert ezt nem csupán a legyőzhetetlen természeti erők, de hitvány emberi könnyelműség idézte elő!!

A megtörtént katasztrófát meg nem történné tenni nem lehet. A vádak tömege éri az életben maradt cinikus Ismayt, de ez nem fogja visszaadni 1600 tengerbe vesztett ember életét...! A gyász érzése mellett vigaszt ad a résztvevő emberiségnek az a tudat, hogy a „Carpathia” derék tengerészeinek 700 lelket mégis sikerült megmenteniök s ezért a magyar tengerpartra érkezésük alkalmával le kell rógnunk az elismerés adóját előtűk.

Soha Cunard-hajót nagyobb örömmel és szívélyességgel nem fogadtak a magyar kikötőben, mint ezuttal, hiszen a „Carpathia” régi, állandó vendége a magyar kikötőnek. Ha voltak a Cunardnak bűnei, bárkivel szemben, ha panaszkodtak a magyar kivándorlók valaha a hajóstársaság ellen, ez a tömeges embermentése, kitiűő Marconi-szolgálat, derék legénységének, tisztikarának ez a férfias munkája megbékít mindenkit...!

Háromszoros éljen a „Carpathia” személyzetének!!

Three cheers for the Carpathia!

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

— A tengerészeti hatóság épületében levő m. kir. biológiai állomás és aquárium díjtalanul megtekinthető naponta d. e. 10-től 1-ig és d. u. 3-tól 6-ig.

— A Nákó-könyvtár az állami tisztviselők egyesülete tagjai részére minden pénteken este 6-tól 7-ig áll rendelkezésre a Cambieri-téri állami elemi fiúiskolában.

— A városi könyvtár naponta d. u. 5-től 8-ig áll a közönség rendelkezésére.

— A népkert (Giardino publico) nyitva van este 7 óráig.

— A temető naponta d. u. 6 óráig látogatható.

— A tersattói Frangepán-vár naponta megtekinthető egy korona beléptidj ellenében. (Feljárt a susáki híddal szemben levő lépcsőn vagy kocsin a susáki Boulevard-on.)

— József főherceg diszkertje (a kormányzói palota mellett) megtekinthető a fenséges család távollétében hétköznapokon reggeltől estig. Vasárnap a kert zárva van. Beléptidj nincs.

— Az „Adriatica” cognagyár susáki gyártelepe minden előzetes engedély nélkül megtekinthető reggel 9 órától este 6-ig.

cirill király kezét. Majd hirtelen elkomolyodott és mély zavarban a homlokáig elpirult.

— Bocsánat, Sire...

— Semmi bocsánat, semmi Sire! Engem itt a kutya sem ismer és nagyon megjáród, ha elrontod ezt a pár boldog napomat. Az ördögbe is, hát nem tudsz egy régi jó barátodnak örülni?

— Egyszerűen boldog vagyok... de... de...

— De... de... Mit mókázol? Olyan nehéz egy királyt tegezni? Mégis csak mulatságos, hogy nektek köztársaságiaknak, menyire imponálnak a magamfajta levantei királyok is!

Jean Martin elmosolyodott.

— Istenem, — mondta azután — hogy őszinte legyek, nekem, mint köztársaságinak nem imponálsz. De mint magánember és szegény drámaíró, aki egy folyóson laktam veled a legrongyosabb diákfogadóban, mégis csak furcsálom a helyzetet... Hogy így ráismeresz, így letegezel és így letegezel, alig ismerem még egy királyt, aki ezt a fényűzést megengedné magának.

IV. Manó nevetett.

— Már pedig ez így van és így lesz. Téged pedig nem bocsátlak ki a karmaim közül és ma este együtt vacsorázunk.

Jean Martin mosolygó hódolattal hajolt meg a király előtt, aki egészen megrészegedett a régi emlékek illatától. Most megint olyan volt minden, mint hat évvel ezelőtt, amikor utoljára vacsorázott együtt a kedves és szelid drámaíróval, akire ő, a jelentéktelen trónkövetelő leplezetlen tisztelettel nézett föl. Akkor mindketten azt hitték, hogy Jean Mar-

— A Danubius-hajógyár telepe, a rizshántógyár, a papírgyár, a kólaajfinomítógyár, a torpedógyár és a susáki Litorale konzervgyár csak az illető gyárvezetőségek speciális engedelmével tekinthetők meg.

— A kivándorlási ház megtekintésére (Via Industria) a kir. kormányzóság ad ki belépőjegyeket.

— A holnapi, május elsejei munkásünnep miatt lapnk legközelebbi száma csütörtökön délután a rendes időben jelenik meg.

— Személyi hír. Bacsinszky Vladimir, az államvasutak zágrábi üzletvezetője tegnap este Fiuméba érkezett.

— Uj állampolgár. Sangermann Emidio birtokos tegnap letette a magyar állampolgársági esküt.

— Kitüntetések. A király február 27-én kelt legfelső elhatározásával megengedte, hogy Kuranda Emil m. kir. udvari tanácsos, az „Adria” m. kir. tengerhajózási rt. vezérigazgatója a porosz II. osztályu korona rendet a csilleggel, Pichler Lajos kivándorlási felügyelő a porosz IV. osztályu sasrendet és Polnay Jenő az „Atlantica” tengerhajózási rt. vezérigazgatója a görög megváltó-rend keresztjét elfogadja és viselhesse.

— Negyvenéves jubileum. Pascucci Szerafin az osztrák-Lloyd-hajóstársaság fiúmei képviselőjének tisztviselője ma ünnepli a társaság kötelékében töltött negyvenéves szolgálatának jubileumát.

— Ítélet az Ormai-ügyben. A fiúmei kir. törvényszéken ma délben pontban 12 órakor elhangzott az ítélet az évek óta húzóó Ormai Ármín-féle büntügyben. Most a második a fő tárgyalás mindössze csak egy napig tartott. Tegnap délután 3 órától kezdve tanúhallgatások folytak. A bíróság tizenhét tanút hallgatott ki, akik kivétel nélkül jelemtéketlen vallomást tettek. Legutóljára Barta pénztárost hallgatták ki. Barta elmondotta, hogy az ő nevét ráhamisították az utalvány kérvényre. Ő akkor szabadságon volt és már csak azért sem írhatta alá az utalványt. Hogy ki követte el a hamisítást, azt sem tudja.

A törvényszék ezután több szakértői véleményét hallgatott meg. Csibesz tanár és Greff írásszakértő mondták el véleményüket, amely szerint a hamisítások nagyon hasonlítanak az Ormai Ármín írásához.

tinből előbb lesz király, de a forradalmak és a színházigazgatók szeszélyei kiszámíthatatlanok.

Jean Martin még ma is csak trónkövetelő volt és az első drámája olvasatlanul vándorolt színházból-színházba. IV. Manónak még az is jól esett, hogy ugyanazokat a panaszokat hallja, amelyeket hat évvel ezelőtt.

— Hová megyünk? — kérdezte a drámaíró, amikor a kávéház üresedni kezdett.

— Mindegy, akárhová!

Valami szolid helyre szeretnék menni, ahol nincs sok ember... Valamelyik régi kocsmába... vagy ahova rendszeren jární szoktál!

A drámaíró bólintott. És a két jó pajtás vidáman és lármásan állított be egy csöndes, kis vendéglőbe, ahol írók, politikusok, színészek szoktak vacsorázni. A drámaíró barátai érdeklődve néztek az idegen urra, de IV. Manó gyorsan megjegyezte:

— Ismerkedni nem akarok. Elegek vagyunk egymásnak ketten, ugye-e?

A vacsora pompás volt. IV. Manó úgy evett, mint egy cirill és úgy ivott, mint egy francia. Egy pillanatig sem érezte magát királynak és lassacskán a drámaíró is elfelejtette, hogy egy egész ország boldogsága függ attól az embertől, aki oly szorgalmasan ültögeti a poharát az övéhez. A régi jó cimborák voltak ismét, akiket a jókedv és a nyomor vérszövetsége fűz egymáshoz. Nagyszerűen becsíptek mind a ketten és a mámor gyönyörű tervekre izgatta őket. IV. Manó arról beszélt, hogy a szocialistáknak igazuk van és hogy ő szívesen hajtaná fejét a guillotíne alá, ha ezzel népe boldogságát biztosítani akarná, Jean Martin viszont a cirill-francia

Dr. Melocco János kir. ügyész elejti a vádat Ormaival szemben a Barta és Levente neveinek meghamisításáért, ellenben kéri a bizonyítást elrendelni arra vonatkozólag, hogy az utalványon a németül szavakkal kiírt 9570 számot Ormai hamisította. A vád többi részét változatlanul fenntartja.

A bíróság határozathozatára vonult vissza és úgy döntött, hogy a bizonyítás kiegészítését nem rendelte el. Dr. Melocco János ezután megtette észrevételeit, majd Ormai Ármín szólalt fel és azt igyekezett bizonyítani, hogy ő teljesen ártatlan. Nem akarta ő a Máv.-ot megkárosítani s az inkriminált bélyegző hamisítása nem lett hivatalosan megállapítva, mert hiszen más bélyegzőt is használhatott volna.

Dr. Melocco János kir. ügyész elmondotta vádbeszédjét. Ormai Ármín két rendbeli okirathamisítás büntetést követte el s ezt a legszigorubb büntetéssel kell sújtani, mert a legnagyobb furfanggal és ravaszsággal igyekezett a vádlott a gazdáját megkárosítani.

Dr. Friedrich-Adelsfeld védő hosszabb beszédben igyekezett a vádlottat a terhére rótt bűncselekmények alól mentesíteni s nem felmentést, hanem enyhe ítéletet kért.

Ormai Ármín ismételten hangoztatta ártatlanságát s kérte felmentését.

A törvényszék akkor a tárgyalást mára elnapolta. Az ítéletet ma délben hirdette ki lovag Thierry Alajos törvényszéki elnök.

A bíróság Ormai Ármín, a már elszentvedett 2 és fél évi fogság beszámításával három évi fegyházra, a perköltségek és a vasut 192410 korona kárának megtérítésére ítélte. A vádlott, a védő és az ügyész az ítélet ellen felebbezést jelentettek be. Ormai kérte szabadlábrahelyezésének elrendelését, a törvényszék azonban nem teljesíti kívánságát. Az elítélt ez ellen felfolyamodást jelentett be.

— Utépités. A városi tanács május 14-én nyilvános árlejtést tart a via Michelangelo és Vicolo della Succursale között levő Baccich-teleken létesítendő összekötő ut építésére, valamint a Vicolo della Succursale szabályozására.

— A gunyvacsora. A Communale színházban holnap este kezd meg öt napra tervezett előadásait a drámai staggione. A társulat Sem Benelli, La Cena delle Befe (A gunyvacsora) című nagyszerű drámájában fog

szövetséggel óhajtottá volna a többi Európát leigázni. Végre is menniök kellett mert a vendéglőt bezárták.

A király odaintette a pincért, de Jean Martin gögösen szölt közbe:

— Itt idegen nem fizet!

IV. Manó tiltakozni akart, de a drámaíró nem tágitott.

— Nem, édes öregem... Párisban te vagy az én vendégem... majd, ha elmegyek hozzátok Cirilliába... ott te fizetsz.

IV. Manó végre is belenyugodott:

— Nem bánom... de holnap este te vagy az én vendégem... máshol... mert holnap is együtt leszünk, ugye-e?

— Mindig! Többé nem válunk el!

Ezzel elváltak. Másnap reggel minden újság hosszú táviratban közölte, hogy a cirill király inkognitóban Párisba érkezett. IV. Manó kénytelen volt inkognitóját levetni és inkognitóban egy előkelő hotelben megszálni. A cirill nagykövet lóhalálában jelentkezett nála. A köztársaság elnöke meglátogatta, ő visszaadta a látogatást. Estére már nagy diner volt tiszteletére és ez így ment mindennap. IV. Manó nem látta többé Jean Martint, Jean Martin nem látta többé IV. Manót. Am a király régi jó pajtásai összeverődtek arra a hírre, hogy IV. Manó Párisban van. És Jean Martin nagy előadást tartott róla.

— Nagyon megváltozott? — kérdezte Nini Creise, egy hosszú leány, aki valamikor röviden szerette a királyt.

Jean Martin legyintett a kezével:

— Semmit! Egészen a régi... én fizetem a vacsoráját!

Heltai Jenő.

bemutatkozni. Sem Benelli drámája Medici Lőrinc idejében Firenzében játszik. Két gőzös testvérnek (Neri és Gabriello) tragikus bűnhődése ez azért, mert kíméletlen csufolódásaikkal mindenkit lehetetlenné akarnának tenni és a fejedelmet magát is nyíltan gyalázzák. Maleszini Giannetto szeretőjétől (Ginevra) fosztja meg egyikük (Neri) és zsákba kötve az Arnoban is megfűrésztik. Ez, a fejedelem tudtával, visszafizeti a kölcsönt. Gabriello száműzetvén, Giannetto egy lakomán fogadást ajánl Nerinek, hogy a firenzei ifjúságon nem tud kifogni. A boros Neri teher fegyverzetben sarlóval kezében akar rájuk ijeszteni, de Giannetto megzigeni az ifjaknak, hogy Neri megörlött, fogják le. Neri mentéjében addig Ginevra hálszobájába férkőzik és Neri jogaival bőven élve, megnyeri maga számára a leányt, akivel elhitei Neri örültségét. Mikor e z — kiragadván magát a fejedelem csatlósainak kezéből, hirtelen megjelenik a leány házában, nem bir evvel, és mikor a poroszlók utoléri és újra megkötözik, kénytelen látni, hogy a leány a Giannetto karjában keres oltalmat.

Nerit a Medici palota börtönében orvos gyógyítja. Elrendeli, hogy legnagyobb elleneségei bosszantsák megjelenésükkel, hogy így az ördögöt sikeresen kiűzhesse a betegből. Giannetto élvezi ellenfele tehetetlen vergődését. A halálra fásasztott Neri ekkor régebben visszautasított szerelmében, Lizbettában segítséget talál. Tanácsára csendes örültséget színel, mire kiszabadítják. Ekkor Giannetta más cselhez nyúl. Elmondja Nerinek, hogy estére Ginevra magához hívta; jöjjön győződjen meg a leány hűtlenségéről. Neri estére csakugyan megjelenik a rémületől ájuldozó leány házában, majd meg is öli versenytársát, s abban a hitben akarja elhagyni a házat, hogy bosszút állott Giannetton, mikor ettől arról értesül, hogy a leány szeretője saját, az ő segítségére a száműzetésből haza sietett testvére volt. A testvérgyilkosság aztán igazi örültségbe viszi Nerit.

— **Mérsékelt színházi belépti jegyek.** A Kereskedelmi és Magántisztviselők Egyesülete értesíti tagjait, hogy a Kommunale-színházban tartandó drámai előadásokra (Benelli-ciklus) mérsékelt árú belépti jegyek az egyesületi helyiségben este fél 7 és fél 8 óra között kaphatók.

— **A «Carpathia» táviratai.** A napokban hirt adtunk már arról, hogy Marconi a vizsgálóbizottság előtt kijelentette, hogy Bridge-t, a «Carpathia» távirásztát nem az ő tudtával és beleegyezésével vesztette meg a newyorki Marconi-közpon. Mint egy újabb távirat jelenti, Marconi a bizottság előtt Smith szenátor kérdéseire ezeket mondotta: Mikor a Carpathia kikötött New-Yorkban, felkerestem Mr. Bridge-ot és gratuláltam neki hasznos munkájáért. Mr. Cottam, a hajó másik Marconi-tisztje nem volt ott, de később telefonon felszólított és megkérdezte, hogy az újságoknak adhat-e riportot? Bizonyos körülmények között adhat, feleltem neki. Mert a társulat szabályzatában az angol törvények által el van tiltva, hogy a társulat tisztjei mint riporterek működhessenek és nagy büntetés éri őket, ha saját iniciatívájukból adnak információkat. Ezután Smith szenátor a kihallgatás alkalmával drótnélkül érkezett táviratokat olvasott fel, melyeket az U. S. Florida nevű páncélos fogott el és továbbított a hadügy-ministerium tengerészeti osztályához. A táviratok ezek:

8.12 este. A Carpathia operatorjának. Öregem, a Marconi Company nagy sulyt helyez rá, hogy ne járjon a szád. Jó pénz néz ki. Legyél ügyes.

8.30 este. A Carpathia operatorjának.

Készítetek elő kizárólagos riportot. Semmit se árulj el, míg nem beszélünk személyesen. Hol vagytok most? J. M. Sammis.

9 este. Sea Gate-től a Carpathiára. Menj Strand Hotelbe West 14-th Street, keresd Marconit. C.

9.30 este. Sea Gate-től a Carpathiára. Találkozz Marconival és Sammissal 502 West 14-th Street. Ne járjon a szád. Marconi.

Marconi kijelentette, hogy nem látta, nem jegyezte ellen ezeket az üzeneteket, de beleegyezett, hogy az operatorok fogadjanak el pénzt. Ebben nem talált semmit, mert tudja, hogy mennyire érdekelte az ügy az újságokat és a tisztet, persze a hivatalos dolgok kivételével, elmondhatták személyes tapasztalataikat, amikor pénzt kereshettek.

— **A Dardanellák és a tengerhajózás.** Az osztrák Lloyd vezérigazgatósága jelenti: Tekintettel a Dardanellák megnyitására szóló kedvező hírekre és a raktárak helyszükségletére és a raktárak helyszükségletére az Osztrák Lloyd elhatározta, hogy „Palacky” gőzöse, a rajta levő összes árukkal ma, április 30-án levantei útjára induljon el.

— **A második «Laconia».** Triesztből jelentik, hogy a Cantiere Navale Triestino monfalconi hajógyárból ma indult el első próbaútjára a Tripovich-hajóstársaság részére épített „Laconia” gőzös. Az öt óráig tartó próbaúton a hajó eljutott Rovignóig, ahonnan körülbelül 126 tengeri mérföldnyi sebességgel tért vissza. A hajó 137 méter hosszú, 18 méter széles s az úrtartalma körülbelül 10.000 tonna. A gépek 2300 lóerőt tudnak kifejteni.

— **A «Kaiser Franz Josef I.» első útja.** Az Austro-Americana hajóstársaság új nagy gőzöse a „Kaiser Franz Josef I.” tegnapelőtt a monfalconi hajógyárból Triesztbe érkezett. A hajó tegnap Pólába indult, ahol a flottaegyesület földközi tengeri kirándulásához való részvételhez megteszi az utolsó előkészületeket. A kirándulás május 8-án kezdődik. Május 9-én az új gőzös érinteni fogja Gravozát, ahol a közönség az egy napi tartózkodás alatt megtekintheti a hajóórát.

— **Egy gőzös balesete.** A „Rudolf Wirohof” nevű osztrák gőzöst tegnap Arbe közelében baleset érte, melynek következtében súlyos géphiba keletkezett. Minthogy a hajó képtelen saját erejéből tovább haladni, a fiumei révhivatal „Eldre” gőzöse ma hajnalban Arbeba indult, hogy a hajót fiuméba vontassa.

— **Az Austro Americana közgyűlése.** A trieszti Austro-Americana hajóstársaság tegnap tartotta meg nyolcadik évi rendes közgyűlését. Az igazgatóság jelentése szerint a nemzetközi hajózási forgalom múlt évi fellendülése hatását érezte a társaság forgalmában is. Különösen az óceánúti és földközi tengeri utasforgalom járt kedvező eredménnyel, úgy hogy ellensúlyozni lehetett a megcsappant északamerikai forgalmat. Az áruforgalomban feltűnő az emelkedés. Az 1910. évi 372.000 métermázsával szemben 603.000 métermázsára volt a forgalom csupán a délamerikai viszonylatban. Összesen pedig 137 hajót alatt az atlanti óceánon keresztül 1911-ben 8.141.000 métermázsára árut és 63.535 utast vittek a társaság hajói.

A leírások és a biztosítási alap dotálása után, ami összesen 4.161.782,39 koronát tett ki, a tiszta nyereség 1.586.360,20 korona. A közgyűlés a tartalékalapra 79.318,01 koronát, a külön tartalékalapra 196.760,55 és az igazgatótanács részére, mint tantiémet 41.028,16 koronát szavazott meg. Ezenkívül elhatározták, hogy a múlt évi 4% osztalékkal szemben az idén 7% osztalékot fizessen a társaság. A hajópark kibővítésének közelálló szüksége folytán az alaptőkének 18 millióról 24 millió koronára való emelését határozták el. A közgyűlés ezzel véget ért.

— **A monte-carliói bank mérlege.** A monakói játékbanknak tavaly igen jó üzleti éve volt. A játékbank tulajdonosa a „Société des bains de mer et du Cercle des étrangers de Monaco”, amelyik most tette közzé évi jelen-

tését és ebből kitűnik, hogy a játékkaszinó 19.5 millió frank tiszta nyereséggel dolgozott a múlt évben és 320 frank osztalékot fizetett részvényenként. A nemzetközi drágulást a bank is megérezte, amennyiben háromezernél több alkalmazottainak fizetését havonként átlag 25 frankkal kellett felemelnie és ennek következtében évi kiadásainak összege 2.7 millió frankkal emelkedett. A monakói fejedelemségnek a játékszabadalomtól származó jövedelme az 1910. évi 6.72 millió frankkal szemben az 1911. évben 7.33 millió frankra rugott.

— **A Cantiere Navale Triesztino tiszti hajógyár** tegnap tartotta harmadik évi rendes közgyűlést, amelyen beszámoltak a múlt évi kedvező üzletmenetről. A közgyűlés után a felügyelő-tanács tartotta ülését, amelyen bejelentette, hogy az Austro-Americana egy nagy személyszállító és egy teherszállító gőzös építésére vonatkozólag ajánlatot kért. Minthogy azonban a Porto Rosega szoros sekélyisége miatt már a „Kaiser Franz Josef” gőzös kivontatása is nehézséggel járt, ennél nagyobb gőzös építését nem vállalhatja a társaság. A teherszállító gőzöst a Cantiere Navale építi, a személyszállító hajó építését azonban külföldi hajógyárra kell bízni. Minthogy azonban a jövőben hasonló 8—10 milliós rendelések várhatók megint, a felügyelő tanács elhatározta, hogy kérdést intéz az osztrák kereskedelemügyi miniszterhez a portorosegai tengerfenék kotrására, amely lehetővé tenné nagyobb hajók építését is.

— **A pozsony—fiume—kaposvári színtársulat nyári szezonja.** Polgár Károly színtársulata most csakis május végéig képes a kaposvári közönség érdeklődését fentartani, a miért Polgár Károly igazgató azzal a kérelemmel fordult Pozsony városához, engedné meg, hogy július—augusztus hónapokban a pozsonyi színtársulat játszhasson, mely most a német színészeknek ad hajlékot. A német színigazgatót megkérdezték, hajlandó lenne-e ezen hónapokra lemondani a játszási jogról és mivel Blasel társulatával ezen időben valamely fürdőben játszhat, lemondott ezen két hónapra Pozsonyról, hova most már bevonulhat a pozsonyi magyar színtársulat, mely júniusban szünetelni fog, szeptember hónapot pedig ismét Kaposvárott fogja tölteni. Ezen expediensre azért volt szükség, mert Fiumében a magyar színészet részére ezen évben sem kínálkozik még otthon, mivel a városi színházat, mely szép is, jó is, szellőztethető is, nyári használatra, sajnos, a világegyet sem engednék át a magyar színészet részére! Két év mulva azonban előreláthatólag mégis csak fölépül Fiumében a Fenice új épülete, mely a magyar színészetnek is otthont fog adni.

— **Az áruló festék.** A via Industrián, a kőolajfinomítógyárral szemben levő Serdoz-féle élelmiszerbarakkba — mint megirtuk — szombatról vasárnapra virradó éjjelen betörték. A betörők mintegy száz korona értékű élelmiszert vittek el, de az egyik betörő ruhája a frissen festett üzlethez odaragadt. A festékkel megjelölt tolvaj után kutatott a rendőrség s elfogtak egy gyanús embert. Tegnap azonban véletlenül egy másik ember is a rendőrség kezére került. A torpedógyárban megtalálták a lopott dolgok maradékait s bevallotta, hogy ő követte el a betörést. A rendőrség azt hiszi, hogy a két ember együtt követte el a betörést.

— **A kikötőből.** Április 30-án. Ékezett: „Avvenire” olasz gőzös Port Empedocleből 1200 tonna kénnel; „Zichy” magyar gőzös Marseilleből 500 lada narancscsal, 1275 zsák kénnel, 500 kosár zöldséggel, 1445 lada halolajjal, 120 zsák korpával, 400 zsák cementtel, 220 zsák kávéval.

Indult: „Lina” olasz gőzös Nápolyba, 780 tonna fával; „San Levero” olasz gőzös Nápolyba 800 tonna fával.

— **Zsebtolvaj a korcsmában.** Tegnapelőtt éjjel Musich János belvedere-i akós bejelentette az ottani rendőri kirendeltségnek, hogy kevéssel ebből, amikor az egyik korcsmában elszundikált, a mellényéből eltűnt egy 1000 koronás

ca. A rendőrség az egyik detektívét küldte ki a kocsmába, ahol a titkosrendőr letartóztatta **Hervatin** Ferenc többször büntetett csavargót. Az órát és láncot megtalálták nála.

— **Megölte az alkohol.** *Klika* Mihály harmincöt éves buccari-i illetőségű napszámos vasárnap este egyfolytában másfél liter rumot ivott meg. A nagymennyiségű szesz rögtön éreztette hatását, mire a szenvedélyes alkoholistát a kórházba vitték. Rövid idő múlva meghalt. Az alkohol ölte meg.

— **Haditengerészetünk fejlesztése.** „Die durch das Flottengesetz bestimmte Sollstärke unserer Kriegsmarine“ címmel *Max Schloss* érdekes tanulmányt írt, haditengerészetünk fejlesztéséről. A fejlesztésnek eddigi proportióit elégteleneknek tartja — és ezt az álláspontját összehasonlító tengerész-statisztikai adatokkal, valamint kereskedelmi politikai fejtegetésekkel kívánja bizonyítani. Az eddigi rövidebb lejárati „Flotten-Program“-oknak helyébe nagyobb időtartamu — előrelátó tengerészeti törvényt tartana kívánatosnak. Az érdekes tanulmány Bécsben, az „Industrie“ kiadásában, onnét az „Armeblatt“ különnyomata jelent meg.

— **Kereskedelmi doktorátus.** A berni egyetem érdekes újjal szolgál: a jogi fakultását kiegészítette egész sereg kereskedelmi szakítágyakkal és bizonyos vizsgák után megadja a tárgyak hallgatóinak a doktorátust. Ez az elhatározás nagy feltűnést kelt különösen Németországban, ahol a svájci főiskolák dip-

lomai nosztrifikáltatás nélkül is érvényesek. A német lapok most kikelnek ellene, hogy ezt a kereskedelmi doktorátust is elismerjék Németországban, mert nonsensnek tartják, hogy doktora legyen olyan tudománynak, amely — mint a kereskedelem — éppenséggel nem nevezhető igazi értelemben vett tudománynak. Most pourparlerk folynak a berni egyetem és a porosz közoktatásügyi miniszter között a kérdés végleges elintézése érdekében.

— **Magyar élelmiszer-kivitel Törökországba.** Konstantinápolyból figyelmet érdemlő oldalról azt a tervet pendítik meg, hogy az élelmiszer és élvezeti cikkek kivitelével foglalkozó magyar cégek a török fővárosban részvénytársasági alapon létesítsenek élelmiszerszállító üzletet. Angol vállalkozók ezt már hosszú évekket ezelőtt megtekinték, mintegy 350.000 frank tőkével és ez a vállalat ma már 250.000 frank tartálékkal rendelkezik, 125 frank névértékű részvényei 345 frankon állanak és ezen az áron sem kaphatók. Hasonló sikerrel indult meg a török fővárosban egy francia vállalat is. Miután a magyar élelmiszerek elsődrendűek, a török közönség bizonyára igen szívesen fogadna egy vállalatot, mely a török főváros fogyasztóinak magyar élelmiszereket szállítana. A terv megvalósítása nem is igényelne nagy tőkét és csak azon mulik, hogy érélyes és kitartó üzletember az előmunkálatakat itt és a török fővárosban kézbevegye.

— **Világító torpedó.** A haditengerészet a rendes reflektorokon kívül több világító-eszközzel rendelkezik, amelyekkel éjjel az ellenes hajókat megvilágíthatja. Így ismeretesek az acetylen-lövegek, amelyek hosszabb röpplálya után a víz színén uszva maradnak s acetylent fejlesztve, vakító fényt árasztanak bizonyos távolsáig. Ennél újabb a világító torpedó, amely szerkezetre és alakra nézve alig különbözik a rendes torpedótól. Fejrésze a robbanó-anyag helye világító-anyaggal van töltve, amelyet óramű gyújt meg előre beállított távolságban. Külön berendezés védi a világító-anyagot a víztől.

— **Bristol szálló, kávéház és étterem.** Teljesen új épület, 80 modernül berendezett szobával. Villany, lift, fürdőszobák. A kávéházban és étteremben elsőrendű kiszolgálás.

|| TÓZSDE ||

Budapesti Értéktőzsde.	Apr. 29 zárlat	Mai árf. 1/2 óra
Magyar hitelrészvény	837.75	841.—
Oszták hitelrészvény	643.—	645.—
40/0-os koronajáradék	89.15	89.30
Oszt.-magy. államvasut	736.50	740.—
Jelzálogbank	472.—	474.—
Leszámitolóbank	543.25	546.—
Hazai Bank	301.50	303.—
Magyar Bank és Keresk. R.-T.	667.25	669.—
Rimamurányi	746.50	749.—
Salgótarjáni	734.—	735.—
Közuti Vasut	796.—	799.—
Városi Villamos	412.—	796.50
Adria	518.—	418.—
Déli Vasut	107.—	—
Magyar Cukoripar	3250.—	—
Rizsgyár	4120.—	—

Budapesti Gabonatőzsde. (50 kilogrammonként.)	Apr. 29 zárlat	Mai árf. 1/2 óra
Buza májusra	11.80	11.83
Buza októberre	11.34	11.34
Rozs októberre	9.47	9.52
Tengeri májusra	9.49	9.47
Tengeri júliusra	9.36	9.34
Tengeri augusztusra	9.36	—
Zab októberre	9.09	9.16

Bécsi Értéktőzsde.	Apr. 29 zárlat	Mai árf. 1/2 óra
Oszták hitelrészvény	643.—	643.50
Magyar hitelrészvény	837.—	836.50
Oszták magyar államvasut	736.25	739.50
Alpesi	988.50	988.75
Déli Vasut	—	105.75
Skoda	—	728.50
Oszt. koronajár.	89.45	—

Fiumei és trieszti értékek:	Legutóbbi kötések átlagárf.
Fiumei 40/0-os kölcsönkötv.	92.50
Magyar-Horvát Gőzhajótárs.	7000.—
Magyar Horvát Szabadhajózás	1000.—
Orient tengerhajózási társ.	1175.—
„Indeficienter“ tengerhajóz. társ.	78.—
Oszták Lloyd	547.—
Stabilim. Tecnico	9800.—
Navigazione Libera Triest	544.—
Austro-Americana	271.—
Fiumei Kereskedelmi Bank	305.—
Litorale Bank és Takarékszövet.	228.—
Banca Fiumana	630.—
Fiumei Népbank	110.—
Magyar Olajgyár	213.—
Prodotti Chimici	8700.—
I. Horvát Takarékpénztár	5700.—
Ital. Forgalmi r. t.	2500.—
„Kerka“ dalmát vízművek r. t.	1400.—
„Spartaco“ Portland Cement	307.—
L. Trieszti Rizsgyár	390.—
Riunione Adriatica	1017.—
Assicurazioni Generali	4615.—
	1025.—

Távirat ◀▶ Telefon

A főrendiház ülése.

BUDAPEST, ápr. 30. A főrendiház tegnap délután gróf *Csáky* Albin elnöklésével ülést tartott. A főrendek az ülés elején viharos óvációkai fogadták *Lukács* László miniszterelnököt és az új kormány tagjait.

Lukács László ismerteti programját, amely ugyanaz, mint amit délelőtt a képviselőházban mondott el.

Csernoch János érsek az osztrák miniszterelnök legutóbbi beszédével foglalkozott és örömeinek adott kifejezést, hogy *Lukács* László a képviselőházban tartott programbeszédében erélyesen utasította vissza az osztrákok beavatkozását a mi ügyeinkbe. A választójog megalkotását sürgősnek és halaszthatatlannak tartja.

Az elnök ezután konstataálta, hogy a miniszterelnök nyilatkozatát a főrendiház tudomásul vette s ezzel az ülés véget ért.

A delegáció elnöke.

BUDAPEST, ápr. 30. A Budapesti Tudósító jelenti: *Báró Láng* Lajos, a magyar delegáció elnöke a napokban influenzában oly súlyosan megbetegedett, hogy a delegációk ülésén nem vehet részt. Az üléseket gróf *Zichy* Ágost alelnök fogja vezetni.

A delegáció első ülése.

BÉCS, ápr. 30. A magyar delegáció tagjai ma délelőtt 11 órakor tartották meg Bécsben első ülésüket. A tárgyalások előreláthatólag három napig fognak tartani. Az ülésen gróf *Zichy* Ágoston elnökölt.

Az elnök meghatározó szavakkal parentálta el

WEISS M.

nagy divat- és kézmű áruháza
Fiume, Corso II.

Kiváló ujdonságok
függönyökben és szőnyegekben.

- Ecry függönyök mosható szövethől, elegáns bordúrral párja K. 12.—
- Színezett vászonfüggönyök himzett mintákkal párja „ 14.50
- Gyapot etamine függönyök, garantált mosható színek párja „ 20.—
- Fehér és créme csipkefüggönyök... „ 5.50
- Créme alpacca függönyök, színes himzéssel

Óriási és gyönyörű választék

Poinlace és Broché himzésű Bonne-femme-okban.

Redvező alkalom! Axminster szőnyegek!

- Nagyság 175/250 K. 25.—
- „ 200/300 „ 36.—

Rengeteg nagy választék Szalon, Tapestry, Axminster, Imperial és Argaman szőnyegekben.

Oriási készlet.

Juta- Zsineg- Manilla- Höllender- Tapestry- és Velour- futókban méter-számra.

Ágy- és asztalkészletek szövethől és plüsből.

Divántakarók cheniglia, karaman és plüsből.

Manilla, Tapestry, Velour, Axminster, Imperial és Argaman **ágyelők.** Butorszövetek, Vetrage, Szövetfüggönyök, lambrequinek és kárpitosoknak való paszományc kkek.

Tisztelettel

Weiss M.

Fiume, Corso II.
Trieszt, Corso 9. Bécs.
Szabott árak!

József főherceg udvari szállítója
Nattich Henrik
Fiume, Corso 35.

Nagy raktár mindennemű órákban, ébresztő, ingaórák, precíziós kronométer-órák és láncokban jutányos áron, jótállás mellett. — Saját javítóműhely.

gróf Aerenthal külügyminisztert. Ezután a közös miniszterium előterjesztése alapján május 1-től október 31-ig a közös költségvetés tárgyalására provizórium megszavazását kérte.

Nyegre László jegyző olvasta fel a közös külügyminiszternek a hat hónapi provizóriumra vonatkozó előterjesztését, amelyet a delegáció az albizottságokhoz utalt részletes tárgyalásra. A delegáció első nyilvános ülését holnap tartja meg.

Az expozé.

BÉCS, ápr. 30. A delegációk vegyes bizottsága ma délben 12 órakor gyűlt össze. Az ülésen gróf Berchtold Lipót közös külügyminiszter elmondotta expozéját. Kifejtette, hogy nem régen ezelőtt gróf Aehrenthal fejtette ki részletesen a monarchia külpolitikájának irányát. Ez a delegációk legutóbbi tanácskozásai óta egy hajszálnyira sem változott meg. Beszédében hosszasan kitért a hármasszövetség ügyére s hangoztatta azt a meleg barátságott, amelyet a monarchia Oroszországgal és Törökországgal fenn óhajt tartani.

Ezután lovag Auffenberg hadügyminiszter szólalt fel s kijelentette, hogy az országos bizottság ülése óta a monarchia hadserege sem alakilag, sem pedig tartalmilag változáson nem ment keresztül. Mindössze az állászi kérdéssel lépett azóta előtérbe. Ennél is megmutatta, hogy mennyire fontosnak tartja a véderőreform megvalósítását. Minden tekintetben katonai tárgyi és haditechnikai szempontok vezetik elhatározásait.

Ezzel az ülést délutánra halasztották.

Lukács Bécsben.

BÉCS, ápr. 30. Lukács László miniszterelnök ma Bécsbe érkezett s a Magyar Házban szállt meg, hol a kabinet tagjaival tanácskozást folytatott.

A miniszterek Bécsben.

BUDAPEST, ápr. 30. Lukács László miniszterelnök, Teleszky János pénzügyminiszter és Hazai Samu honvédelmi miniszter tegnap este 10 óra 30 perckor Bécsbe utaztak.

Tisza és Lukács.

BÉCS, ápr. 30. Politikai körökben ma nagy meglepéssel konstataáltak, hogy a delegáció ülésén gróf Tisza István Lukács László miniszterelnök mellé ült s több mint egy óráig tanácskozott vele.

Bizalmatlanság Auffenberg ellen.

BÉCS, ápr. 30. Déry Zoltán a delegáció legközelebbi ülésén bizalmatlansági indítványt fog benyújtani lovag Auffenberg hadügyminiszter ellen. A munkapártnak biztos

értesítése van arról, hogy Auffenberg az ülésen olyan nyilatkozatot fog tenni, hogy Déry teljesen izoláltan marad a bizalmatlansági indítványával. A munkapárton erős mozgalom indult hogy hadügyminiszter üntető bizalmi nyilatkozatát honorálják Déry Zoltánnal szemben. Egyébként érdekes, hogy a hadügyminiszter a delegáció mai ülésén megmutattatta magának Déry Zoltánt, vele szemben foglalt helyet s jó sokáig farkasszemet néztek.

Választás Balassagyarmaton.

B.-GYARMAT, ápr. 30. Gróf Wickenburg Márk külügyi osztályfőnök lemondásával megüresedett balassagyarmati kerületben ma folyt le a választás. A munkapártnak két jelöltje van. A hivatalos jelölt Sztranyovszky Sándor, az ellenjelölt pedig Tokaji Lajos lapszerkesztő. Délután 10 órakor a szavazatok aránya a következő volt:

Sztranyovszky	600
Tokaji	12

B.-GYARMAT, ápr. 30. Sztranyovszky Sándort a munkapárt hivatalos jelöltjét, nagy szótöbbséggel megválasztották Balassagyarmat országgyűlési képviselőjévé.

Az Erzsébetvárosi Hitelbank csődje.

BUDAPEST, ápr. 30. A budapesti Központi Tejcarnokszövetkezet a kereskedelmi és váltótörvénytől csődkérvényt adott be az Erzsébetvárosi Takarékpénztár ellen, mert egy betétkönyvet a felmondott idő letelte dacára sem fizetett ki. A bank 1907-ben alakult 750.000 korona alaptőkével s több mint egy negyed millió korona betétállományt tudott összegyűjteni. Most 800.000 korona a bank tartozása, ezzel szemben azonban a követelések az egymillió koronát meghaladják.

Szerelmi dráma a szállodában.

BUDAPEST, ápr. 30. Az Alsóerdősor utcában levő Zöldkőszoru szállodában ma hajnalban véres szerelmi dráma történt. Még az éjjel tért be a szállóba egy szerelmes pár s a bejelentőlapokra Csetnyus István és Kovács Lydia neveket írták. Ma hajnalban a szállószemélyzet revolverdurranásokat hallott. Néhány pillanattal utóbb már feltalálták a vérző, eszméletlen szerelmes párt, akiket a mentők be szállítottak a Rókus-kórházba, ahol délfelé mindketten magukhoz tértek s elmondták, hogy közös elhatározással akartak meghalni.

Halál az Operaházban.

BÉCS, ápr. 30. Huszár Károly cs. és kir. kamarás tegnap este az Operaház páholyában összeesett s mire kihozták a folyosóra meghalt. Az orvosok szívszélhűdést állapítottak meg.

Butorozott szoba

a város központja közelében, kifogástalanul tiszta berendezéssel, csakis férfi részére, **olcsón kiadó.** Cim: Via Acquedotto 10. II. emelet 11. sz. ajtó.

Lovrana legelőkelőbb helyisége

Caffé-Restaurant

„PRINCESSE”

a mólón.

Értesítés!

Van szerencsém a n. é. közönséget arról értesíteni, hogy tavaszi és nyári ujdonságaim megérkeztek.

Mértékutáni megrendelések a legdivatósabb szabás szerint készülnek. Szövetmintákat kívánatra a megrendelő lakásán is bemutatok.

Szíves pártfogást kér

Kalmár János férfiszabó
Fiume, Via Ciotta 2 szám.

Előkelő családnál

kényelemmel, modern eleganciával berendezett szobák, fürdőszoba használatával valamint teljes ellátás azonnal kapható. Fiume, Via Gizella 1. sz. I. lépcsősor, III. emelet, 12. ajtó.

Legfinomabb kivitelű függőkbe, mellükbe és karcsattokba foglalt elsőrendű **brilliánsok, gyöngyök, smaragd, zafir és rubinok,** továbbá medaillonok és nyakláncok leggazdagabb választékban s olcsó szabott árak mellett kaphatók

Engelsrath I. ékszerésznél

Fiume, Dante-tér 5. Fiók Abbaziában.

NOVI Cirkvenica mellett, az Adria legszebb üdülőhelye.

„SAN MARINO SZÁLLÓ”

közvetlenül a tengerparton. Teljesen új, modernül berendezett szobák. Saját hideg és meleg tengeri fürdők. Telefon, távirat a házban. Pompás étkezés.

IX. évfolyam „A TENGERPART” IX. évfolyam

Fiume első állandó magyar napilapja.

Az Adria partvidékének egyetlen magyar sajtóorgnuma mely naponta 6-8 oldalban jelenik meg.

Kitünően szervezett hirszolgálat. Naponta 1000-1500 szónyi távirat- és telefonhir az ország és a külföld minden részéből. A budapesti értékpapír- és a gabonatözsde, a bécsi értéktözsde és a trieszti és fiumei papírok mindennapi jegyzései. Megbízható közgazdasági tudósítások. Minden párttól független országos politika.

A „Tengerpart” naponta a kora délutáni órákban jelenik meg.

Előfizetési ára: Egy évre 24.— K., félévre 12.— K., negyedévre 6.— K., egy óra 2.— K.

Tisztviselők és altisztek fél áron kapják „A Tengerpart”-ot. Mutatványszámokat egy hétig ingyen küldünk.

Előfizetéseket bármely naptól kezdve posta és telefon útján is felvesz «A Tengerpart» kiadóhivatala Fiume, Gradinata del Sasso Bianco 3 (Wurzer ház) I. emelet. - Telefon 229. sz. - Postafiók 105. sz.

Liliomtipró postaszolga.

BUDAPEST, ápr. 30. Tegnap feljelentés érkezett a főkapitánysághoz *Bubla* János 40 éves postaszolga ellen, aki a szabadság-téri postahivatalban a déli órákban, mikor egyedül egyedül volt, éretlen leánykákat csalt magához s erkölcstelen merényletet követett el rajtuk. A feljelentés egy kétségbeesett házaspártól jött, akiknek 12 éves leánykáját *Bubla* cukorkákkal a hivatalba csalta s ott megrontotta. *Bubla*, akit letartóztattak tagadja a terhére röt bűncselekményeket.

Bonnot büntársai.

PÁRIS, ápr. 30. Tegnap éjjel Páris déli külvároisaiban több mint száz házkutatást tartottak és számos anarchista tartóztattak le, akikkel Bonnot állandó összeköttetésben állott.

PÁRIS, ápr. 30. Verviers külvárosban *Sartori* anarchista épp abban a pillanatban fogták el a rendőrök, amikor az utcán lelkesen kiabálta:

— Éljen Bonnot!

Amikor megmondták neki, hogy Bonnot már halott, *Sartori* a cellájában bánatában öngyilkosságot követett el.

Törökország védekezése.

FILIPPOPOLY, ápr. 30. A török kormány a Boszporusz felé eső partokat is megerősíti. Hét tüzérségi tiszte elutazott Konstantinápolyból a Boszporusz melletti erődökhöz.

KONSTANTINÁPOLY, ápr. 30. A „*Sabah*” azt a hirt kápjá, Szentpétervárról, hogy az orosz hadakat Szabasztopolba mozgósították. Az hírlék itt, hogy az olaszok aeroplánokkal fogják megtámadni a Dardanellákat.

A „Titanic” hősei.

NEW-YORK, ápr. 30. *Taft* elnök felesége felhívást intézett a közönséghez, hogy adakozzon a „*Titanic*” férfiaknak hősiességét megörökítő szobor javára. A férfiakról — ugymond — nem fogadunk el adományt, mert száz és száz asszony életét mentették meg hősiességükkel.

Hadihajó zátonyon.

RÓMA, ápr. 30. A „*Domenico Balduino*” gőzös, amely sebesült katonákkal Tripoliszból volt visszatérőben, Capo Spartirento mellett zátonyra futott. A zátonyra került hajó segítségére azonnal elindult Messinából egy hadihajó s erős a remény, hogy a hajót még a mai nap folyamán meg lehet szabadítani.

Minden a kihordás, vagy szétküldés körül felmerülő panaszt telefon vagy levelezőlap útján a kiadóhivatalba kérünk bejelenteni.

Tengeri szanatorium

Fiume mellett **Portorè** Fiume mellett

Gyermeknek és felnőtteknek. Modern intézet 100 ágygyal, 2 orvos, villányvilágítás, gőzfürdés. Mérsékelt árak. ** Prospektus.

Első fumei magyar uri és női FODRÁSZTEREM

Fiume, Adria palota.

Végez hajmosást, hajfestést külön női teremben. Mindenféle hajmunka olcsón teljesítetik. Lakásokba, ugy egyes meghívásokra, mint havi előfizetésekre ügyes fodrásznőt küld.

Az uri teremben jó és pontos kiszolgálás.

Telefon II-60.

Buffett Bellevue

Viale Deák (a kapucinusok új házában)

Hideg és meleg ételek, bel- és külföldi, valamint saját termései borok. Kőbányai polgári sör mindig frissen.

Szives pártfogást kér SZIRMAI GYŐZŐNÉ

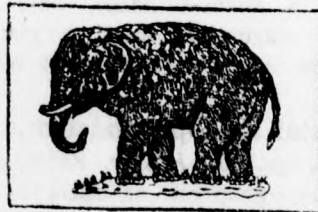
Fiumei első magyar rizshántoló- és rizskeményítőgyár részv.-társaság.

FIUME.

Különlegesség

FÉNYKEMÉNYÍTŐ

táblácskákban.

VÉDJEGY.

A vegyi tisztaságért a gyár kezkeskedik.

Hungaria Pensio Lussingrande

Elegáns, napos lakoszobák; férfi- és hölgy-szalón, kert, 2 terrassz. Villányvilágítás.

Teljes penzió: lakás háromszori étkezéssel napi 7.— korona.

Ragályos és tuberkulotikusok nem fogadtatnak be.

Pichelmayer Lajos tulajdonos.

„Margherita” mozgó

Via Alessandro Manzoni 3.

Csak hétfőn 29-én és 30-án kedden.

A napfogyatkozás.

Igen érdekes felvétel a természetből.

A Titanic katasztrófája.

A két önkéntes

Dráma.

A katasztrófa után.

Megindító dráma, igen előkelő művészek által előadva

A jubileumi ajándék.

Igen nevetető.

„MIRAMARE”

Palace szálló, Cirkvenica.

Naposabb mint Abbazia. Az előkelő társaság kedvelt szállója. 70 modern, kényelemmel berendezett szoba; villányvilágítás, lift, meleg tengervíz fürdő a házban. Teljes pensio 8 K-tól feljebb. Elsőrangú konyha. Prospektust küld az igazgatóság.

VETERAN

Tárgysorsjáték

rendezi az ő Felsége a Király legmagasabb védnöksége alatt álló

Fiumei I. Hadastya Egyesület.

1000 nyeremény

20.019 kor.

összértékben

Főnyeremény

Kor. 10.000

Huzás a n. mélt. m. kir.

pénzügyministerium 77579-90

sz. rendelete alapján 1912

augusztus 18.-án lesz az egy

leti helyiségben politikai biz-

tos jelenlétben.

Sorsjegyek minden bankban

és dohánytözsében kaphatók

Egy sorsjegy ára egy L

GRADO

tengeri fürdő az Adrián. Gyógyidény áprilistól októberig. Fürdőidény májustól szeptemberig. Pompás fővényes strand. Homok- és napfürdők. 14.000 fürdővendég. Nagy fürdőintézet. 1400-nál több családi sátor a fővényparton. 30 szálló és penzió. Felvilágosítással és prospektussal ingyen szolgál a

FÜRDŐBIZOTTSÁG.

„ADRIA” szálló és étterem

Via Adamich 5. szám.

Telefonszám 482.

Kitűnő konyha. - Kőbányai polgári sör. - Elegáns vendégszobák, tengeri kilátással. - Jól elkészített tengeri halak. Tulajdonos Tranquillo de Negri.

ROSENBERGER B.

és Testvére butorraktára

Fiume Corso 34 (Struppi ház) Telef. 504.

Baleset a kaszárnyában.

GRADISKA, ápr. 30. Kirchknopf vadász-önkéntes ma a kaszárnyában szolgálati fegyverével lövési gyakorlatozás közben életveszélyesen megsebetítette magát.

Sztrájkoló angol gépészek.

LIVERPOOL, ápr. 30. A gépészek és matrózok elhatározták, hogy nem dolgoznak olyan hajókon, ahol szervezetlen, vagy kínai matrózok és gépészek vannak. Elhatározták azt is, hogy a hajók elindulásánál egy tisztviselő állapítsa meg mindenki hatáskörét.

Vedrinez halálos esése.

PÁRIS, ápr. 30. A francia nemzet büszkeségét, a jelenkor egyik legkiválóbb aviatikusát, Vedrinezt tegnap halálos baleset érte. Éppen indulni akart a Páris—Madrid közötti utra, de repülőgépe nem kapott elég lendületet és így a vasuti töltésen haladó vonatba ütközött. A repülőgép darabokra törött; Vedrinezt összezuzott koponyával, haldokolva huzzák ki a gép töredékei alól. Most a halállal vívódik. Az orvosok nem biznak felépülésében.

A „Titanic“ katasztrófája**és a visszavándorlás.**

NEWYORK, ápr. 30. Előre látható volt, hogy a „Titanic“ katasztrófája, illetve a jéghegyektől való félelem erősen megapasztja az északkeurópai és északamerikai kikötők közötti forgalmat. Mint Newyorkból jelentik a visszavándorlók és az utazó közönség nem akarják igénybevenni az északi vonalakat s a Cunard, meg az Ausztra-Americana hajói iránt nagy az érdeklődés.

BUCCARI egyetlen modern szállója**„Jadran“ szálló**

Kitünő étterem s kávéházzal. - Magyar ** konyha. - Legjobb ajánlható. **

Tulajd. Homolka Károly.

Hotel „Vinodol“

CIRKVENICA

Étterem. - - Kávéház. - - Penzió.

A magyar vendégek legkedveltebb helye.

A legajánlatosabb fiumei szállók:**„Deák“ szálló**

a Deák-korzón és dependance-a a

Bonavia szálló

Via Edm. Amicis. 4.

Mindkét szállóban kitünő konyha és árnyas kertek. Fajborok és valódi

Pilzeni ösforrás sör.

Tulajdonos
Ederer-Burger Gyula.

Cirkvenica Klotild főhercegnő

szálló 1 percnnyire a kikötőtől. Szobák 2.-- koronától feljebb. !! Az étteremben olcsó árak. !!

CIRKVENICA

Bellevue szálló es penzio

A legszebb fekvésben, a moloval szemben. Gyönyörű terrassz. * Kitünő konyha. :: Csupa tengerre nyíló szoba. ::

„Alla Città di Milano“ vendéglő

Fiume, Via G. Simonetti.

Ujjonnan berendezve, külön helyiségekkel családok részére. Idegenszobák.

Legjobb isztriai, dalmát és rizling borok. Steinfeldi sör. Házi konyha. Nyáron süttött bárány stb. stb.

Jutányos árak.

Rukavina Pál, Tulajdonos.

CIRKVENICA

Szálloda HORVÁTH Étterem

Penzió

Magyar ház, magyar konyha, magyar borok. - Olcsó árak.

Valódi brünni szövetek

az 1912. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény	1 szelvény 7 korona
3.10 m. hosszú	1 szelvény 10 korona
teljes férfiruhához	1 szelvény 15 korona
(kabát, nadrág és mellény)	1 szelvény 17 korona
elegendő, csak	1 szelvény 20 korona

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20.- K.-ért szintegy felöltőszövetet, turistalódent, selyemkamarnt stb. gyári áron küld mint megbízható és szolid cég mindenütt ismert posztógyári raktár

Siegel-Imhof Brünn

Minták ingyen és bérmentve

Az előnyök, a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetszükségletét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentékenyek. Szabott, legolcsóbb árak. Óriási választék. Mintaküld, figyelmes kiszolgálás, meg a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss áruban.

Tisztelettel értesítjük a n. é közönséget, hogy a VIA GIUSEPPE PARINI 6. sz. alatt lévő

fodrász termet

társulásunk folytán közösen vezetjük s minden szaktudásunkat és erőnket a t. vendégek kényelmének és igényeinek kielégítésére fogjuk fordítani.

Tisztelettel

Záríts János és Szerblyin István
fodrászmesterek

Magyar-Horvát Tengeri Gözhajózási R.-T., Fiume.**Fiuméből Dalmáciába és Olaszországba.**

A turisták által elismert legrövidebb és legkényelmesebb összeköttetés.

Fiume-Dalmácia: naponta hajóindulás, ezek közül hetenként 4 gyorsjárat Fiuméből Zara, Spalato, Curzola, Gravosa (Ragusa) Castelnuovo és Cattaróba. Az utazás tartama Gravosáig csak 20 óra, Cattarói csak 24 óra.

Fiume-Venezia: hetenként 3-6 gyorshajó-összeköttetés.

Fiume-Ancona: hetenként 2-3 gyorshajó-összeköttetés.

Fiume-Ravenna: hetenként egy járat oda és vissza.

Ezen gőzösök közvetlen csatlakozásban közlekednek a Budapest felől érkező és Budapestre induló gyorsvonatokkal, melyek a hajóállomásig és onnan közlekednek, ugyszintén Veneziában és Anconában az olasz vonatokkal csatlakoznak Róma, Nápoly, Bari, Brindisi, Bologna, Firenze, Milano felé stb.

Fiume-Corfú-Patras kétszer havonként.

A gőzhajók modern kényelemmel, hálófülkékkel, kitünő étteremmel és a kényelmes és kellemes utazás minden kellekével vannak felszerelve.

Bővebb felvilágosítást nyújt az igazgatóság és a m. kir. államvasutak városi menetjegyirodája

KOLB ISTVÁN (ezelőtt Ertl) MAGYAR ÉTTERMEI
ABBAZIA.

Magyar villasreggeli. Rendkívüli olcsó árak.

Allandóan frissen csapolt pilseni és kőbányai sör.
A szállóában olcsó szobák, penzióval vagy anélkül.

Az összes államokban szabadalmazott és mindennemű kalács, tészta és kenyér dagasztására szolgáló

ECLIPSE DAGASZTÓGÉP

a jelenkor legtokéletebb gépe, megtakarít időt és pénzt és minden konyhában nélkülözhetetlen.

Három perc alatt lehet vele 6 klgnyi tésztát, bárminőt, akár kenyér akár sütemény készítésére a legkisebb parányig tökéletesen átdagasztani. A gép acélból készült, egyszerű szerkezettel bír, duplán be van fehér horgannyal, vonva nem rozsdásodik soha és minden asztalon könnyen megerősíthető. Ara 30 K. Szállítja a The Eclipse Selling Company képviselője a magy.-osztrák monarchia részére Eckel Egon, Fiume, Via del Fosso 9.

Az Eclipse dagasztógép kapható Fiumében WELLMANN Testvérek vaskereskedésében via A. Simonetti I, a CONSORZIO FIUMANO in Ferramenta ed Affini vaskereskedésében via del Fosso 5, REDLICH L.-nél Corso 22 és 24, KORNICZAI G. üzletében Corso 34 és annak fióküzletében via Porto a nagy vásárcsarnok mellett, JECHEL Ferenc drogériájában Corso 18 és PAPP R. drogériájában via delle Pille 1.

